

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**In catenam super Marci et Iohannis evangelii editam -
Cod. Aug. pap. 6**

Thomas <von Aquin, Heiliger>

[Reichenau], [15. Jahrh.]

Cap. VI

[urn:nbn:de:bsz:31-84699](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-84699)

credere doluit. Et q̄ uoluerant m̄cy s̄ arch
ysnagogo aliud ultra uoxus m̄ḡm̄ per
cos hodie dicit̄ qui adco deficiunt̄ synago
ge statim uident̄ ut restaurari pass̄ non
credant̄. Ideo q̄ p̄ resuscitacōe illius supli
candū non esse estimant̄. Sed si archyisma
gagus. i. totus doctor̄ legis credere uoluit
et subuota ei synagoga salua erit. Quia
uero synagogam locicā dicit̄ in h̄itacōis
m̄co in fidelitatis amittit̄ quasi inter ste
tes et culantes mortua iacet. Tenens
aut̄ puella manu d̄ns eam suscitauit̄ q̄
nisi sub mudate sunt manus iudeoru
que sanguis plene s̄t̄. Synagoga mortua nō
resurgit̄. In sanacōe aut̄ emorisse m̄t̄
et resuscitacōe puella salus ostendit̄. ḡnis
h̄mam q̄ adnō ita dispensata est ut
p̄mo aliqui ex ist̄ ad fidem uerent̄. de
inde plenitudo gentiu miraret̄ ac si d̄s
ist̄ saluus fiet̄. Anno aut̄ xij erat
puella et annis xij mulier erat pass̄a
quia peccata non credent̄ apparuerit̄
uero n̄as fidei credent̄. Unde dicit̄
Credidit abraham et reputat̄ eā ad
iusticiā. **Greḡ in iij^o moys̄.** q̄ uoluit
nō redemptor n̄ puellam in domo. in
uenem uero extra portam in sepulcro
aut̄ lazari suscit̄. Adhuc quidem in
domo mortuus iacet qui latet̄ in peccato
Nam q̄ extra portam ducit̄ eius m̄tas
usq̄ ad concordiam publice peccatoris a
pauis. Sepulchre uō agge p̄m̄t̄ qui in
perpetuacōe nequicē eam uisū ḡfici
d̄nis pressus grauāt̄. **Beda.** Et nōndū
q̄ leuiores et cotidiam exat̄is leuiores
penitencie p̄nt̄ remedio curā. Unde ia
centē m̄conclauū d̄ns facillima uoce pu
ellam resuscitat̄. d. puella surge. Et
uero quadriduanus mortuus sepulchri clau
stra euadē possit̄ sternit̄ sp̄itu turbat̄
seipm̄. lacrimas fudit̄. Quante igit̄ ḡuio
aie mors migrat̄ tanto acrior n̄cē ē
ut feruor penitencie m̄sistat̄. Sed et h̄
nocendū quia publica noxa publico ḡget
remedio. Unde lazarus demonum nō
catus p̄tis in notuit̄. leuia aut̄ peccata
secreta queunt̄ p̄m̄a deleri. Unde puella

in domo iacens pauca arbitris exurgit
eisdem q̄ ut notum id manifestent̄ p̄p̄i
Turba eadē foris erat̄ ut puella surge
quia si non p̄us a secretis cordis ex
pollit̄ secularū m̄t̄acōe auarū aia q̄
mensuris iacet̄ m̄t̄a nō resurgit̄. Vn̄
aut̄ surrexit et ambulabat̄ quia aia
a peccatis resuscitata non s̄lū a p̄dibz
seleis conge p̄ cad̄ in bonis p̄ficere
debet̄ opibus. Et mox n̄cē ē ut celesti
pane facietur diuum ubi et altaris p̄cip̄s
efficit̄. Sequit̄ **Capitulum septimū**

Egressus inde abiit
et Thicophi post
p̄missa miracula d̄ns
in patriā suā uenit̄
nō ignorans qm̄ p̄
nerent̄ eū p̄ ut
actionem nō h̄rent̄

ultrius dicendi quia si uenisset credidit̄
semis tibi. Unde dicit̄. Et egressus
inde abiit̄ in patriā suā. Et sequent̄
illud de pupili suā. **Beda** patriam eius
nazareth dicit̄ in qua erat̄ nutritus.
Sed q̄nta nazareth ceat̄is qui eū quē
in uerbis factis q̄ illius p̄p̄m̄ cognoscit̄
potant̄ ob sciam ḡnis noticiā q̄tempuit̄
Sequit̄ em̄. Et factis p̄b̄tis cepit̄ in sy
nagoga docē et multi audientes mira
bant̄ in doctrina eius dicentes. Unde
h̄m̄c h̄ annū et q̄ ē sapia q̄ data ē illi
ututes tales p̄p̄ manus eius efficiūt̄
Sapiam ad doctrinā ututes referunt̄
ad p̄nt̄acōes et miracula q̄ faciebat̄. Et
Nomen iste ē faber filius marie frater
iacobi et ioseph et uide et Symonis
Auḡ de ḡsensu eion q̄ archyis quidē
fabri filius eū dicit̄ esse dicit̄. Nec
mirandū ē cū eū q̄q̄ dicit̄ potuit̄. Et
em̄ et fabri credent̄ quo fabri filius
Newton filius quidem fabri thesauri
tatur̄ sed fabri qui fabricatus ē. uero
iam et solem. i. certam p̄m̄a et sequentē
In quibz figura mulier et puella p̄nat̄. **Beda**
Nam et si humana non s̄nt̄ comparanda
diuino typus tamen integer ē qui pater

xpi igne opatur et spiritu. Sequitur Nunc
 et seruos eius nobilissimos sicut fratres et
 seruos eius scilicet esse testantur qui tamen non
 liberi ioseph aut marie iuxta hereticos se
 putandi sed potius iuxta morem sacre
 scripture cognati se intelligendi quod abra-
 ham et loth fratres appellantur ad eum loth
 filius futurus abrahe. Sequitur Et scandalu
 zabane millo. Scandalu et error iudeo-
 rum nra et hereticorum adempnatio. In
 tantu enim crebant dnm ihm xpm ut
 cu fabrico et fabri vocarent filiu. Sed
 et dicebat illis ihesu Quia non est propheta
 sine honore nisi in patria sua et mag-
 natione sua et in domo sua. **Prophetia** dicit
 in scripturis dnm ihm xpm etiam moys
 sed testis est qui fuerunt eius inuentionem
 predicans filius israhel aut prophetam
 vobis suscitabit dñs deus vester de fratribus
 vris. Non autem solus ipse qui dñs est
 propheta. sed et helyas qereimas et
 prophete mirros in patria sua et in
 ceteris ciuitatibus habitati sunt quia ipse
 modus naturalis est ciues semper ciuibus
 et iudex. Non enim considerant patria vi-
 ri opera sed fragilem recordantur infirmitatem
Jeronimus Comitat eam sepe vilitas o-
 rignem. Unde est illud dñs et filius y-
 su. Sed hinc dñs respicit et alia longe
 cognoscit. **Theophylus** Quia eam pdaus
 consanguineos propheta hanc ciues adue-
 eos et propter hoc dehonoraunt prophetam. Sed
 et non poterat ibi habitum ulla facie nisi
 paucos infirmos inpositis manibus curauit.
 Quod dicit Non poterat intelligere opti-
 non acceptabat quia non ipse impatens
 erat sed illi infideles. Ergo ibi non opat-
 vtiliter. parrens eis. ne maior reprehensioe
 digni essent eam factis miraculis non cre-
 dentes. Vel aliter. In mirabilis facundis nra
 et dñs operantis et rapionand fides q
 ibi descrebant. Unde non acceptabat
 ihus ibi signa facere. Sequitur et mirabat-
 propter miraculitate illarum. **Beda** Non
 quasi inopmata et inuisa mirat q non
 omnia anteq fiant. Sed qui nouit occulta

cordis quod mirand memac mult hominibus
 mirat se cord hominibus ostendit. Quod dicit
 enim miranda notat creatas qui nec prophetas
 suos credidit de xpo nec ipi inter se nato. Vo-
 lunt eadem xpo anstere aut ihus despiciat
 in domo et in patria sua hoc est in populo
 iudeo. Et id pauca signa ibi fecit ne pe-
 nitius excusabiles fierent. Quia uera autem
 signa cotidie ingenium populo facit non tam
 et sanctate corporis q in animo salute. Et
 circubatur castella. **Theophylus** Non solus in
 ciuitatibus dñs predicabat sed et in castellis
 ut distamus non sperne neq magnas semp
 prosequit ciuitates. Sed ubi dei in uicis
 abieccis et uilibus firmare. Unde dicit
 Et circubatur castella in circuitu docens. **Beda**
 Bengimus autem et domens dñs ar mge
 non inuidit seruis atq discipulis. Virtutes
 suas et sicut ipse curauit omni languore
 et omni infirmitate aplos quas suis dedit
 potestatem. Unde sequitur. Et vocauit xpm
 et cepit eos mittre bmos et dabit illis
 potestatem spiritu in iudeis. Sed multa dis-
 tancia est inter donare et accipere. Iste
 quod dicit agit potestatem dñs agit. Illi quod
 faciunt. **Beatus** et beallitae sua et utitur
 dñs constant dicentes. In nouo ihu surge
 et ambula. **Theophylus** Bmos autem aplos
 mittit ut fierent pmpatores quia ut
 ait ecclesiastes melius est simul duos esse
 quod unus. Si autem plures quod duos in-
 sisset non esset sufficiens numerus ut in
 plura castella mitterent. **Gregorius in omni**
 Bmos eam impredicatos discipulos mittit
 quia duo sunt precepta caritatis dei uidelicet
 amor et proximi et minus q inter duos
 caritas hinc non potest. **Prophetia** ergo nobis in-
 mit quia qui caritatem erga alterum non
 habet predicantis officium suscipere nullatenus
 debet. Sequitur. Et precepit eis ne quod
 tollent moia nisi ungam tamen. non
 peram neq panem. neq in zona es-
 sed calcateos sandalios et ne induent
 dualibus tunicis. **Beda**. Tanta enim p-
 dicatores mdes debet esse fiducia ut
 pntis uite simplici. Quis non puidcat

tamen hos sibi non deesse carissime sciat
ne dum mens eius occupatur ad temporalia
immus alijs iudicant eterna **Crisp.** hoc
etiam eis dñs precepit ut p hñtū dñdēt
fñtū adiucialē desideris distabant **Theo.**
Instruens etiā eos p hoc nō ēē amatores
mimē et ut videntes eas predicare pau-
ptatem ac quiescant cū apli nihil hñt **Aug.**
Defensu civi. Vel quā scdm̄ mattheum
dñs qm̄ subiecit. Dignus est em̄ opa-
rius cibo suo factus ostendit cur eos posside
hoc aut ferre voluit. Non quo nōia non
sint sustentatam huius vite. sed quā se-
eos mittebat ut eis hoc debere demonstra-
ret ab illis quibus euangelium accedentibus
mittarent. Unde apparet hoc non ita p-
cepisse dñm̄ tamē euangē vñe aliunde
non debeant qm̄ eis pbenantibus quibz an-
tiant euangelium. Alio qm̄ contra hoc pre-
ceptū fecit aplos sed p̄tā dēdisse in qua
sunt sibi ista debere. Solet item queri
quomō mattheus et lucas memorauerunt
dixisse dñm̄ discipulis ut nec vngam
fient cū dicat mattheus Et precepit eis
ne quid tollent vna nisi vngam tñ. Ad
ita soluit ut intelligam̄ sub alia signifi-
catione dictā vngam que scdm̄ marcam fien-
da est et sub alia illam que scdm̄ mattheum
et lucam non s̄ fenda. Potuit em̄ sic
breuit̄ dici. Nichil necessarium vobis sc̄d fe-
ratib. nec vngam nisi vngam tñ ut illud
quod dictū ē nec vngam intelligat̄ ne-
minimas quidem res. Quod id adiuciat̄ ē
nisi vngam tñ intelligat̄ quia p̄ p̄tā
ad dñm̄ acceptam que vngam nōie significata
ē et que nō portant̄ non deernē vñqz
ergo dñs dixit. Sed quia nō vñqz vngam
euangē memorauit putat̄ ille qui vngam
sub alia significatōe positam tollenda
dixit ei qui vngam rursus aliud signifi-
ficantem non tollendam dixit esse tantū
vñs sed iam tōē reddita non putat̄. Sic
et calceamenta ad dicit̄ mattheus vna
non esse portanda autē phibet. quā iam

portanda cogitant̄ ne desint hoc et
dēdibus tunicas intelligendū est ne quis
quā corp̄ p̄ter eam qua est indutus alia
portanda putaret sollicitus ne opus cēt-
tū opilla p̄tāem possit accipere p̄m de
marcus dicendo calciari eos sandalijs
vel soleis aliquid hoc calciamentū in sa-
te significatōis hñe admonet ut p̄ces
nōqz totus sit desuper nec midas ad tñd
i. nec occultet̄ civm̄ nec tōnis tōnis co-
modis munit̄. Et q̄ non portat̄ ut hñe
duas tunicas sed expressus in diu pro-
hibet quid eos monet nisi nō duplicat̄
sed simpliciter ambulat̄. Quisquis autē nō
putat̄ non potuisse dñm̄ vno s̄mone
quedā figurate quedā p̄pā panē eloquia
cētā eius inspirat̄ et uidebit̄ q̄ hoc te-
mē ac mercede abiret̄. **Beda.** In
duabus autē tunicas videt̄ mes̄i dup̄ p̄
ostendē vestimentū non quo in locis s̄ctis
glaciali nūc rigentibus vna quis tuni-
ca debeat ēē contentus. sed quo t̄ tunica
vestimentū intelligam̄ ne aliud vestiri
aliud vobis futurū timore fuerit̄. **Crisp.**
Vel aliē mattheus et lucas nō calciamenta
nōqz baculū portare p̄mittit̄ quod ostēdit̄
p̄fectissimū ēē mattheus id baculū
iubet assimē et sandalijs calciari q̄
dictū est p̄missiue. **Beda.** Allegorie
autē p̄ p̄tā onera seculi p̄ panē deli-
cie temporales p̄ces in zona occultatōis
sup̄e designat̄ quia quisquis officium doc-
toris accipit nōqz oneribus secularū
negotiorū dēp̄m̄ in desiderijs carnalibz
resolui nōqz gmissis sibi talentū verbi
sub oco debet lenti corp̄is ab stonde ēē.
Et dicebat eis. Quomōqz m̄tuitis in
domū illuc manete donec exeat̄. Vbi
dat̄ constantie gnāle mandatū ut hospi-
talis necessitudinē iura custodiant̄ alic-
nū ap̄dicatore regni celestis aspirans
curare p̄ domos. **Theophilus.** ne filius
dequila ḡtinget̄ eos reprehendi ab alijs
T alios transemites. Sequit̄ et quāqz

non receperunt eos nec audierunt eos
 eximtes inde exuitate puluerem depedi
 bis vestris in testimonium illis. hoc aut
 dno pcepit. ut ostenderet q longam p
 cas viam ambulauerit et nihil eis pro
 fuit vel quia nihil ab eis acceperat et
 neq puluerem sed et hinc opauit ut ho
 st in testimonium illis. i. in darguom **U**
post vel ut sit in testimonium laboris
 vie que sustinebant p eis aut tanquam
 puluis peccatoru p dicatione guttat in
 ipso sequit. Et eximtes p dicatione ut
 pnam agent et demona multa euacuat
 et vngent oleo multos egros et sana
 bant. Qu oleo vngent solus marcus
 enarrat iacobus aut in epla sua cano
 ra similia dicit. Ad leu em et labores cu
 rat et lues hylauratis causa existit. Si
 gnat aut oleo vntione dei nam in
 firmitatis medela et cordis illuatoz qd
 totu ois opatur **Theophilus** Signat etia
 gram spu sancti per qua alaboribus inf
 mitati et linc et licentia spualem sus
 cipimus **Beda** vnde patet ab ipis aplis
 hinc sit eae morem ee tradit ut
 euergum vel alij quilibz egroti vngant
 oleo panicali bndicte consecrato. Et
 audiuit rex herodes **Glosa** post predi
 catione discipuloz xpi et miraculoz opa
 com quem ent euangelista subiugit de
 fama que gsurgebat in ipso vnde dicit
 Et audiuit herodes rex **Crisp** herodes
 iste filius erat pmi herodis sub quo ihm
 ioseph duxerat in egyptu tetraarcha
 aut hinc matheus nommat atq lucas
 tamq pncipalem sup qred prem regni
 pris su Romam em post mortem pa
 tris regni in qtuor ptes diuiserit mar
 cus vo cu regem vocat aut pris con
 suetudine aut qua hoc voto eius con
 gruū existebat **Jeronymus** sequit qm
 factu em factu e nome eius. lucerna et
 sub modio abscondi fas no est. Et di
 cebant silicet aliqui deturba. quia io

hannes baptista resurrexit a mortuis et
 pterea opant vtutes millo **Beda** qm
 ta aut fuit uideat mundia dactem. Et re
 em iohem de quo dictu e qua signi fecit
 millu amotus potuisse resurge millo at
 testate credebant qm ihm aut approba
 tu adeo vtutibus et signis eius resurrexoz
 angeli. apli. vni atqz forme p dicatione no
 resurrexoz sed furtu ee ablati et de ma
 luerat. Qui tu dicent iohem de resurrexoz
 amotus et pterea vtutes opatas esse
 millo bn debite resurrectionis senserut
 q maioris potentie futuri p si cu am
 otus resurrexoz q sunt cu carnis adh
 in firmitate grauarent. Sequit alij aut di
 cebant quia helias est **Theophilus** Co
 sitabat em multos iohannes qm dicebat
 Gemma vperat sequit alij aut
 dicebant quia ppheta est quasi vnus ex
 pphetis **Crisp** qm quidem uidet huc
 ppheta dice de quo moyses dixit ppheta
 sustinet vobis deus de fratribz vris. Vt
 quidem. Sed quia manifeste dice trepida
 bant. hic est xpus moysi et tenebat voce
 pnam suspicam velantes p dicatione suoz
 timore sequit. Quo audito herodes ait
 Que ego decollau iohes hic amotus
 resurrexit. p vromam hoc herodes
 expresse pmitat **Theophilus** vel aliter
 Sciens herodes q iohem in sid existente
 sine causa occidit credidit cu am
 otus resurrexisse. et q ex resurrexisse re
 surrexoz suscipisset miraculoz opacom du
 gu de consensu civu. In his aut ubi
 lucas marco attestat ad hoc du taxat
 q alij dixerint no herodes iohem re
 surrexisse sed quia hesitante lucas qme
 morauit herodem vba q eius ita posuit
 dicentis. Iohem ego decollau. Quis aut
 tiste de quo ego audio talia. Intelligend
 e aut post hanc hesitacom q firmasse in
 ad suo quod ab alijs dicebat. cu aut
 pnis suis sicut matheus narrat hic e
 iohes bapta ipse surrexit a mortuis aut

ita pnuanda p hęc uba ut hęc tance ad
huc indicent p ptertm quid et marcus qui
supius dixerat ab alijs dicit fuisse q iohes
amotus resurrexit. meextomo tñ apm he
rodem dixisse non tacet. Quem ego decolla
ui iohem hic amotus resurrexit. Que
item uerba duobus modis pnuat pnt ut
aut confirmantis aut dubitantis mtelligant
T ppe em herodes i. **Theophilus** q pmissis
marcus euangelisti scōne simens hic de
mōte gmemorat paurprie dicens ppe em
herodes misit ac tenuit iohem et vnoie
at maicem ppter herodiadem uxorem phi
lippi fratris sui quā duxerat eā. **Beda** Ne
tus narrat hystoria philippid herodis maioris
filii sub quo dñs fugit megyptu frem huius
herodis sub quo passus est xp̄us duxisse
uxorem herodiadem filia regis aracie po
stcaus pterit eus exortis quibusdā con
guntum generis simulaabus tulisse sua filia
et indolore marci pōie t mna eus mptias
copulassa. Ego iohes baptā arguit herode
et herodiadem q illicitas mptias fecerūt
et non liceat sic vincte germano illius ux
orem ducē. **Theophilus** lex ead pparebat
q frater uxoris uxorē suā acciperet
tū defuncto plem nō hiet. Ibi aut erat filia
ppter quod erant mptie pterate. Sequit
herodias aut mptiabat illi et uolebat
ocidē eū et non poterat. **Beda** Timebat
em herodias ne herodes aliqñdo respiceret
uel philippo fratri amicus fiet atq illicitate
mptie repndio pluentur. Sequit herodes
em mēuēbat qohem quā sciebat eū conp
usū et sanctū. **Glosa** Timebat maquā
at reuēdo. Sciebat em eū cō usū q
ad homines. fīm quo addē. et custodiebat
eū. ne plicet ab herodiade mēfret. Et
audito eo multa faciebat. quā putabat
eū spūi dei loqui. Et libent eū audiebat
quia reputabat vtilia que ab eo dicebant.
Theophilus Vide aut quād opau g cupie
rapies quā ad herodes tantē circa iohem
reuerentiam et timorem hāp sit in memor
ut sue fōmēatū puideret. **Femigis** libidino
sa em voluntas eū coegit t illū manū mit
tere que sciebat usū et sanctū de per

hoc datur mtelligi quia nūq peccatū ē
ei causa maioris peccati p̄m illud. qui m
p̄dibus est p̄dērat adhuc. Sequit. Et
tū dies sportms accidisset herodis natalis
sui tend scāt p̄cipib et tribunis et p̄mis
galilee. **Beda** Soli mortalū herodes et
pharao legitur diem natalis sui gaudys
festiuis celebrasse. Sed vtrq rex in fausto
auspicio tanto maiore impietate qñtū et
t nocentem doctorem vitatus occidit et hō
p̄voto et peticoe saltator. Sequit em et
tū mēuērat filia ipsius herodiadis et sal
tasset et placuisset herodi simuly tētibē
tibus rex ait puelle p̄ete amē quod uis
et dabo tibi. **Theophilus** dñ em qmūū sit
sathanas p̄puella saltat et usurandū
p̄fiet p̄leuand. Sequit em. Et iurauit
illi quod q peccatis dabo tibi licet dñdūū
regni mei. **Beda** Non corrupat ab
homēdis p̄uamēd. Ideo em forte iu
rauit ut occōnem mueniret occidendi et
si patris aut mris mēdū postulasset nō
vtrq rēfessisset. Sequit. Que tū exisset
dixit mri sue quid peccam. At illa dixit
Caput iohannis baptē. Digno ope sal
tatoris dignū postulatiōis p̄mū. Sequit
Cumq mēuērat statū ad festināōne
ad regem dicens. Volo ut p̄tmq des in
mēsto caput iohannis baptē. **Theophilus** aliq
na mulier p̄tmus sibi caput iohannis
dari petiit. i. statim in illa hora. Timebat
em ne herodes respiceret. Sequit. Et
gratificata rex. **Beda** Consuetudinis
est scripturarū ut op̄oz multarū p̄
naret hystorias quō eo tempe ab omibz
redebant. Sicut ab et ioseph ab ipsa
mala appellat p̄r ihū. Ita et mē he
rodes dicit gratificatus q hoc distimbe
tes putabant. Similator em mentis sue
tristitia p̄ferebat in face tū leticia hiet
t mente p̄elus q corrupat iuramēto ut
sub ocōe pietatis impius fieret. Vnde
sequit. ppter usurand aut et p̄p̄st
reūbentes noluit eā gratificari. **Theophilus**
herodes quidem nō sui compas s̄ voluptuos

sub uisum dnm impleuit et iusti
 temit decebat aut magis in hoc punit
 et non tantu stelus operat **Veda** Et aut
 subiat Et ppter simul recumbentes. uult
 omnes steleris sui esse consortes ut in lux
 utrosp pmo q. qmuis cruenta epule defiet
 unde sapit Sed missi spulatore pcepit
 affere caput iohis in dno **Thes** Spi
 culator car m fex dicit qui constituit ad
 hamnes in faendia **Veda** Non aut
 heradem puduit caput scapi hams ante
 qmuis misere pharao id nil talis ve
 same qmisse legit Contra tamen ex
 emplo pbatu utilus esse nobis diem no
 tis future tmendo et casto agendo sepue
 memoriam truarie. qua diem natiuitat
 luxurando celebrare. homo em ad labore
 hupitur i mudo et ter electi ad requiem
 p mortem transat emudo Sapit et
 decollauit cu merite et attulit caput cu
 indiso et dedit illud puella et puella
 dedit p mri sue **Greg** in mox
 Non sine grauisima admixtione ppendo
 q ille pphie spu mra mris utero impletu
 quo inter natos mulier nemo maior sur
 rexit abmiquis meritem mra et pro
 puella salatu capite tuat et vir tante
 punitatis prisi impu morit Nunq credi
 mo aliquid fuisse q in eius uita illa sic de
 specta mors terget Sed qn ille uel i
 rbo peccauit Qui locustas solimo et mel
 siluestre edit An qn facone sua offende
 potuit qui deheremo no recepit. Quod
 e q amps deus sic ueheme in hoc seculo
 desinat quos sic sublimet an secula elegit
 in hoc q pietati fidelu patet qm id ito
 sic eos pmit in infimis. quia uidet quomo
 raminet i sumis et foris usq ad depecta
 deat qua mris ad incomphensibilia pduat
 hinc ergo comissusq colligat quid illic
 passuri sint quos respbat p hic sic au
 aat quas amat Sequit Quo audito dis
 apuli eius uenit et tulorut corpus cu
 et pmo sine illud i monumto Narrae iosp
 phus omittit iohem mcastellid macheron
 ta adductu ibiq truncatu Narrae no ead
 facta hystoria sepultu cu in selhaste palef

tine urbe que quonda samaria dicitur
 decollatam aut iohis nmozaco fame illu
 qua xpūs appto credelat in simiat sicut
 exaltat saluatois merita pferat designabat
 fidei. quia et ipz qui pns atubus ppheta
 et credebat dei filius acictis fidelibus est
 agmtus Am iohis que sportebat minui cu
 diu nu lumen dereste migit nate do 9 at
 eo tempe am quo dies crepe migit **Thes**
 hyste aut aut herores qui mepi pellens
 pphus i udeoz qui hēbat uxorem salice
 tanem gloriā. cui filia salice et mpanē
 ead nre contra udeos i falsis intellectus
 scripturaz decapitauerit squide iohamie
 i ule pphad et sine capite xpo hnt cu
Jerom Vel aliter caput legis q est
 xpūs decore absidit ppho i udeoz ppho
 et datur gentili puella i romane ecclie
 et puella dat mri sue adultere i synagoge
 crediture in sine Corpus iohannis sepelit
 caput indiso collocat hnd humata tegit
 spūs malta honorat ac sumit Et que
 mentes apti ad ihm **Gloa** Postq euanta
 narraue mortem iohannis narrae ea q p
 cu discipulis suis post mortem iohis egerut
 dicens Et quomentes apti ad ihm renua
 auit illi omia q egerunt et docuerunt **Je**
rom Ad locu em an exat flud ve
 uerit deo semper referit gras missi super
 hys que acceperunt **Theophilus** distamus
 aut et nos cu i mysteru aliquid mittimur
 animo elongari et ultra qmisse negonū no
 offerri. sed mtece uisitate et renuare
 ei amed q egms et docuimz Non em optet
 docē plid sed fact **Veda** Non plid aut
 q ipi egerant et docuerant apte dno re
 nuant sed ead q iohes eis mdocendo oc
 cupatis sic passus et sui et iohis discipuli
 dno renuanc sicut matheus describit
 Sequit Et ait illis Venite seorsim inde
 setam loat et requiesce pupillu **Aug** de
consensu euangely hoc stnuo post iohis
 passionem factu esse q memorat unde p
 hac facta sunt illa q pmo narraa sunt Qu
 bus motus herodes dixit hic e iohes
 baptd q ego decollau **Theophilus** inde

desertum aut loca propter humilitatem dicitur
aut facit opprobrium discipulis suis ut addiscant
discipuli quod qui laborant in opere et sermone
requiem promerentur et quod non debent omnino la-
borare. **Veda** dicitur autem necessitas fuit concedere
requiem discipulis ostendit cum subdit. Erant
enim qui dormiebant et redibant multi et nec
spacium manducandi habebant. Vbi magna
tempus illius sollicitas de labore dicitur
et distentium studio demeritur. Sequitur. Et
ascendentes in nauem abiierunt in desertum locum
seorsim. Non discipuli soli. sed assumpto
domino ascendentes in nauem locum perierunt de-
sertum ut matheus dicitur. Temptat autem
fidem turbam petendo eam solitudinem an-
tiquam tunc explorat. Ille sequendo et non
iumentis et uasculis dicitur sed pro labore
pedum quia salus sine aiam gerant. osten-
dunt. Sequitur enim. Et uiderunt eos abeuntes et
cognouerunt multi et pedestres de omnibus
ciuitatibus illuc et peruenit eos. Dum
pedestres eos peruenisse dicitur. dicitur quia
non in aliam partem sine iordani ripam
nauigio peruenit discipuli cum domino sed
prope eiusdem regionis loca adierunt. quo causa
indigene pedestres potuerunt peruenire. **Th**
cophila Ita cum christo non expectans quod ipse
te uocet sed perueniens cum peruenias. Sequitur.
Et oprensus uidit turbam et miseratus est
super eos quia erant sicut oues non habentes pas-
torem. Quia lupi existentes rapaces
non pascebant ipsum sed deuorabant. pro-
pter hoc ad christum ueni congregantur pastorem qui
tradidit illis cibum spiritalem scilicet uerbum
dei. Unde sequitur. Et cepit eos docere multa.
Videns enim eos qui miraculorum occasione cum
sequerentur pro longitudine uia fessos coram
se seruus uoluit eos satissare uoluntaria do-
cendo eos. **Veda** matheus dicit quod amant
languidos eos hoc enim est pauperum uita
miseri eos uita uiam docendo aperire
et molestias corporales auferre. **Jeronymus**
dicit autem seorsim dicit dominus quos elegit
ut in malis uiuere mala non intendant
ut loti in sordibus et iob in terra huius et

abdyas in domo archab. **Veda** De uoluntate eadem
iudea in deserto eadem predicatorum sunt qui apud
iudeos tribulationem perenna premebant. De qua
fidei genibus collata requiem nati sunt.
Jeronymus pupilla tamen est hic sanctus uoxes
longus labor. sed postea dicit illis ut re-
quiescant alaboribus suis. Sicut autem tar-
cha nos animalia que intris erant foris int-
tebant et que foris erant intris erampe-
bant. Sic agit in terra iudas recessit latro
accessit. Sed quam diu recessit a fide eadem
non est requies sine merore. Paschalis enim
plonans filios suos noluit complacere. No-
est eadem hoc in uino in quo bibit. Vni
nouum cum cantabit. cantum nouum ab hominibus
nouus cum motale huius induit in munditatem.
Veda christum autem petentem desertum gen-
tium multe fidelium caterue relictis membris
prope quosdam stant. **T** Erant hora
multa fiet. **Thcophila** proponens dominus quod
uoluit est scilicet ab ipse sermons dei de
inde eadem corporalem cibum peruenit turbe.
ad cuius narrationem euangelista accedit di-
cens. Et cum hora multa fieret accesserunt
discipuli eius dicentes. Desertum est locus hic
et iam hora peruenit dimittit illos ut cum eis
myrras uillas et ortos emant sibi. **Veda**
cibos quos manducant. **Veda** hora inter-
uocatum tempus dicit dies autem cepit docere
nate. **Thcophila** uide autem quomodo discipuli
christi circa hominum amorem peruenit. Turba
enim miseri accessit ad christum et per eis in-
cedunt dominus autem temptauit eos si eius o-
tutem tanta eum cognouerunt quod mebas pasce-
posset. Unde sequitur. Et respondens ait illis
date eis manducate. **Veda** peruenit eadem
apostolos hoc dicens ad firmitatem panis ut
illis se non hinc restantibus magnitudo signi-
ficat. **Thcophila** discipuli autem argue-
bant eum tamquam ignorantem quod illis pe-
nitentia ad tanta multitudinem turbarum pas-
cendum. Unde turbati respondunt. De-
em. Et dixerunt ei. Quibus emamus
denariis ducentis panes et dabimus illis
manducare. **Augustinus** de offi. euang. huius

philippus aut iohem respondet. Sed marcus
 ad discipulis responsum esse memorat. velle
 intelligi hoc opore totius philippu respon-
 disse qd et plurale nini p singulu up ta-
 assime ponit potuit. Sequit et dicit eis
 Quot panes habetis. Ite et videte. Hoc
 adno factu esse ceteri euangeliste p m fact
 Sequit. Et no cognouissent dnm dicit
 Quis et duos pices. Andreas apud
 iohem de quibus panibus et duobus piscibus
 suggestent hic ceteri euangeliste plurale
 nini p singulu posuerunt. ex discipulor
 psona reculerunt. Sequit. Et pcepit il-
 lis ut accubarent faceret omnes p m eduberma
 sup aride femi. Et distubuerunt m ptes
 p centenos et per quinquagenos. **Mat** aut
 lucas dicit quingenos iussos esse distubere
 marcus no quinquagenos et centenos id
 non hic mouet. quia unus p m dixit al-
 ter totid. Qui em de centenis reculit
 hic reculit q ille p m p m. **Theophilus**
 per hoc aut datur intelligi q sequit
 statim distubuerunt p partes et ptes
 Ingresso em q hic dicit p m q tuber-
 ma duplicatur de si dicitur p quibus ma
 et tuberma. Sequit. Et accepit quibus
 panibus et duobus piscibus m tuent
 m celu bndixit et fregit panem et
 dedit discipulis suis ut ponent an eos
 et duos pices diuisit omnibus. **Supra**
 Decente aut m celu appetit quia in
 deserto manna accipientes iudei de deo
 dicit attemptarunt. Nihil quid potest dare
 panem. Ne id hoc contingat anteq faceret
 ad p m reculit quod erat factur. **Theop**
 Inuict em m celu ut nos m struet adeo
 pete estam et non adra. sicut facit illi
 qui alienis in iuste laboribus meruit.
 Et hoc ceteri turbis hic inuit q no cet
 qtratus. p d d m m m m. dat aut pa-
 nem discipulis apponend turbis ut tractado
 panem nondubiu illis miraculu videat
 Sequit. Et manducaunt omnes et saturati
 sunt. Et substulerunt reliquias fragmento-
 rum p m cophinos plenos et de piscibus
 stant aut qui manducaunt q m m m

virus. Duodecim cophini sup habundant
 fragmentor ut quolibet aptor. vni cophinu
 sup hincis apportante ineffabile miraculu
 videatur. Sup habundantis em vtius erat
 non solum tot homines p m sed etia tanta
 sup habundancia re hincis fragmentor. qdoy
 sed em et si manna dabat p m vni q m
 necessitate illud largiebat. sup flud em d
 mibus saturiebat. Helvas etia vidua pas-
 tens q m ei erat sufficiens tribuebat. **Ite**
 vero tamq dno sup habundant opat. **Veda**
 dicitur aut die delectata turbas pluat
 refiat. quia vel sine seculis p m m m. uel
 cum pl iusticie p nobis occubuit. a p m m
 medic s m m. chabe pluat. p m m m
 ad fluctationem panis in simulans q cotidie
 p eos reuma p corda m m p m m m
 siluet. hincis et exemplis. Per quibus pa-
 nes quibus moysae legis libri p duos pis-
 ces p m m m et p m m figurati. **Theo**
 Vel duos pices p p m m m m m m
 siluet. eptle euangelii. **Veda** quia no
 quibus p m m m m m m m m m m
 vni dnm scuti designant eos qui i se-
 culu ad huc habitu p m m m m m m
 vni nouit. **Greg** xvi. m m m m m m
 quianou distubuitis distubuites ceteri
 que vna catholica facit designant
 quibus autem requies quinquagenary m m
 m m m m m m m m m m m m m m
 ducit ut ad centenariu pueniat. Quia
 ergo p m m m m m m m m m m m m
 aia plenus que stat incogitaco. Alij
 quinquagem alij centem distubuit. Super
 femi aut distubuites d m m m m m m
 almenas qui per q m m m m m m m m
 p m m m m m m m m m m m m m m
 impendit. Saluator aut no noua erat
 abaria qua veniens m carne no alia q m
 p m m m m m m m m m m m m m m
 p m m m m m m m m m m m m m m
 scripta quid sint m m m m m m m m m m
 m m m m m m m m m m m m m m m
 daccat. esse querenda stangit et ante tu-
 bus panenda distubuit. discipulis q m m
 m m m m m m m m m m m m m m m
 tota corde predicent pate fecit. **Mat**

bie super est ad discipulos tollit quia sacra-
ta misteria que a cordibus capi nequeunt non
negligenter omittenda sed per inquirenda per-
fectis Nam per cophinos xij apostoli et sequentes
doctores figurant foris quidem hominibus de-
specti sed intus salutaribus aliis reliquiis cumulati
Constat enim cophinis opera finilia geri so-
lere **Jeromus** vel xii cophini pleni frugum
colliguntur cum sint super thronos iudicantes
xii tribus israel qui sunt frugum abraham
ysaac et iacob qui ex israel reliquiis saluti sunt
Et statim coegit discipulos **Glossa** Dicitur
quidam in miraculo panum quod esset candi-
dor reuendit mic aut in ambulando super
vndas quod fuerit corpus ab omni peccato grauedie
liberum edocuit et implacando ventos vnda-
rum quod tabiem sedando quod elemeum dicitur
mirauit unde dicitur Et statim coegit discipulos
suos ascendere nauem ut praecedent eum transire
tum ad bethsaidam dum ipse dimittet populum
Crisostomus dimittit quidem populum in iudicio
et aliquibus curatibus Coegit autem discipulos
quia non de facili ab eo potant separari et hinc
quidem tunc prope mirum affectum que ad eum
habebant tunc quia sollicitabant qualiter
ad eos veniret **Bedae** hinc autem mouet
quod martus dicit pacto miraculo panum
discipulos remissa transire ad bethsaidam
tunc uideat lucas dicit quod in locis bethsaidam fac-
tum fuit miraculum illud nisi forte intelligatur
quod lucas ait in deserto locum qui est beth-
saidam non ipsius intima ciuitatis sed loca
deserti ad campum pertinentis esse designata
ayaricus autem dicit ut praecedent eum ad beth-
saidam ubi ipse ciuitas notat Sequitur
Et cum dimisit eos abiit in montem orare **Crisostomus**
Quod dicit intelligitur de christo secundum quod est
homo hoc eadem facit in instruendis aspi-
duos esse morum **theophrastus** dimissa autem
turba ascendit orare requiem enim et silen-
tium orationis coegit **Bedae** Non omnes autem
qui orat ascendit in montem sed qui bene
orat qui deum orando querit Qui uero de
diuitiis aut honore seculi aut inimici
morte obsecrat ipse in in finis iacens or-
les ad deum precibus mittit Quare autem dominus
dimissa populo in monte orationis abiit so-

hannes declarauit dicens Iesus ergo non
cognouisset quia uenturi essent ut caperent
eum et facerent eum regem fugit et in monte
ipse solus Sequitur Et tunc sero erat na-
uis in medio mari et ipse solus in mari **Theo-
philus** permittit autem dominus predicari discipulos
ut fierent patientes Unde non statim eis
astat sed per totam noctem predicari per-
misit ut doceret eos patienter expectare
et non a principio mirabilibus sperare
subsidiis Sequitur enim Et uidentibus eos labo-
rantes inremigando erat enim uentus qui
traiecit eis Et circa quartam uigilia noctis
uenit ad eos ambulans super mare **Crisostomus**
Quatuor uigiliae noctis dicit sacra scrip-
tura conditum diuidens inter horas in
quarta uigilia dicit que est post horam nonam
scilicet in hora x vel posteriori hora Sequitur
Et uolebat praeterire eos **augustinus de ciuitate dei**
Quomodo autem hoc intelligi potuit nisi
quia induerunt eum ibat uolens eos tamquam
alienos praeterire aquibus ita non cognoscebat
ut fantasma putaret Sequitur At illi ut
uiderunt eum ambulans super mare pu-
tauerunt fantasma esse et exclamauerunt Quod
enim eis uiderunt et turbati sunt **Theophrastus**
Uide autem quod non ipse debebat con-
spicere quod praeterire fuerit maiorem eis induat
timorem Sed statim per uocem confortauit
eos Sequitur enim Et statim locutus est
eis et dixit illis Confidite ego sum
et nolite timere **Crisostomus** Statim autem in
uocem cognouerunt eum et timor solutus
est **augustinus** illud ergo uolebat eos pro-
terire quos pauentes ita confirmat nisi quia
illa uoluntas praeterire ad eliciendum illum
clamarem ualebat cui subuenire optebat
Jeromus Scripsit autem theodorus saram-
tanus quondam episcopus corporale pondus
non habuisse dominum secundum carnem sed absque
pondere super mare ambulasse Sed fides ca-
tholica pondus et carnem habere eum predicat
dicit enim dominus Ignoramus qualiter non in
suis pedibus corporale pondus habuit
per miraculo omnia deambulauit in humida
et in stabilem subam **Theophrastus** Demde

per introitu in nauiculā dñs opestruit
 tempestatem Sequit̄ em Et ascendit ad
 illos in nauē et cessauit uentus magnū
 quidem miraculū est q̄ ambulat dñs
 s̄ mare sed tempestas et uenti graue
 tad apposta s̄nt q̄ maius periculū d̄pti
 em̄ eo miraculo q̄q̄ p̄am̄ nō mtellige
 tes p̄t̄ potentia nūc eo maris mira
 culo plenius cognouit. Unde sequit̄
 Et plus magis intra se sauebant Non
 om̄ intellocerūt de p̄ambus **Beda** Sci
 pebant quidem carnales adhuc discipuli
 diuinit̄ magnitudinem. nec tamen in co vi
 tatem diuino maiestatis cognoscere ualebant
 Unde sequit̄ Erat em̄ cor corp̄ obsecratū
 mystice aut̄ labor discipulorū in remgā
 do et uentus contrarius laboros s̄t̄ et̄
 designat que inter uidas seculi aduer
 santes et in mūdorū flatu spiritū ad
 quietē p̄t̄ celestis p̄uenire conat̄. **En**
 aut̄ dicit̄ quia nauis erat in medio nauis
 mari et ip̄e plus m̄tra. quia nō m̄tra
 oca tantū genaliū pressus afflicta est
 ut redemptorū ip̄is cam̄ p̄orsus de seuis
 se uideret. Sed uidet̄ dñs suos laborantes
 in mari quā eos ne tribulatioibz̄ defi
 ciant sic resp̄id̄ pietatis corroborat et
 alij̄ manifesto aduicis liberat. Circa
 aut̄ uigilia uenit ad eos diluculo appro
 pm̄uante quā tū homo mentē ad sup̄ni
 lumē p̄sidiū cepit̄ aduic̄ dñs et temp
 tationū p̄uila sapient̄. **Matth** Et s̄ma
 uigilia est usq̄ ad diluuiū. **Beda** usq̄
 ad moysen. Tercia usq̄ ad aduentū dñi
 Inq̄ta uenit dñs et discipulis locutus
 est. **Beda** Scye aut̄ fideles in tribulōe
 p̄t̄os sup̄na pietas deseruisse usq̄ est ut
 q̄ laborantes in mari discipulos p̄t̄re ih̄sa
 uoluisse putaret. Adhuc aut̄ heretici pu
 tant̄ fantasma fuisse dñi nec uerā assup
 sisse carnem de uirgine. **1erim** dicit̄
 aut̄ eis Confidite ego sim. quia uidebit̄
 cū stanti est. **1erim** Cessauit etiā uentus
 et p̄rella ih̄s̄ sedente. i. regnante. i. na
 ui que ē uis cōca. **Beda** In quocūq̄
 eram corde p̄ gratiā sui ad est amoris

mox uniuersa anarū et aduersarū mūdi
 siue spūi malignorū bella compressa que sūt
 Et cū transisset **Blosa**. Cū a
 euangelista exposuit̄ p̄culū quod discipuli
 nauigando sustinuerant et quō fuerant
 liberati. Nūc̄ dicit̄ quo nauigando p̄ue
 nerunt dicens Et cū transisset p̄ue
 nerunt m̄tra genesareth et applicauit. **The**
ophilus post magno spaciū tempis ad
 p̄ditū locū dñs transsectauit. Et id̄ cūtra
 subdit. Cūq̄ egressi essent de nauis ḡmūo
 agnouit̄ eū. **Beda** Cognouit̄ aut̄ eū
 timore non faae uel p̄signorū magntu
 dine uultu plūmis nocuis erat. Vide aut̄
 q̄nta fides sit hom̄ t̄re genesareth ut
 non p̄ntū tantū saluē contenti s̄nt sed
 mittant ad alias p̄t̄itū ciuitates quo
 om̄s currant ad medicū. Unde sequit̄ Et
 p̄uidentes uniuersam regionem illā re
 perunt migrabunt illos qui se male hab̄at
 transferre ubi audiebant eū. **Theoph**
 Non em̄ addomō mutabant̄ eū ut
 curaret sed magis ip̄e male h̄ntes affere
 bant̄ ad eū. Unde sequit̄ Et quocūq̄
 trobat̄ morbos aut̄ in uillas aut̄ maui
 tes in plateis p̄nebant̄ in firmos et dep
 raban̄ eum ut uel s̄mbriam uestimenti
 eius tangerent. **Matth** em̄ quod cura
 mulierem emorissan̄ ḡgerat. Ad uicos
 multorū deuenit et multā fidem eis dabat
 coqua sanabant̄. Sequit̄ Et quocūq̄
 tangebant eum salui fiebant. **Beda** an
 stice aut̄ s̄mbriam uestimenti eius m̄nu
 mandacū mtellige quod quicūq̄ t̄ngressus
 fuit̄ m̄nu uocabit̄ m̄rgno celorū. Vel as
 simptōm carnis q̄ quid uenit̄ ad uicū
 dei et illius postea fruiūt̄ maiestate. **1erim**
 Et aut̄ dicit̄. Quocūq̄ tangebant̄ eū
 salui fiebant. implebit̄ q̄n fugiet dolor
 et gemitus. Sequit̄. **Cap vii**
 T̄quēuit̄ ad eū uis
Beda. Hamines
 t̄re genesareth qui
 minus dacti uidebant̄
 nō salū ip̄i uenit̄
 sed et suos in firmos
 adducit̄ ad dñi ut